

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

w sprawie **J. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 maja 2018 r.

wniosku pełnomocnika wnioskodawczyni A.B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 września 1997 r., sygn. akt II AKz [...], oddalającym wniosek o stwierdzenie nieważności wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 listopada 1947 r., sygn. akt Sr [...],

postanowił:

1. wniosek oddalić,

2. kosztami sądowymi postępowania o wznowienie obciążyć wnioskodawczynię.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 września 1997 r., sygn. akt II AKz [...], utrzymującym w mocy oddalenie wniosku J. B. o stwierdzenie nieważności wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 listopada 1947 r., sygn. akt Sr [...], skazującego X.Y. za przestępstwa z art. 1 § 2 i 3 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. X.Y. skazany

został za dokonanie napadów rabunkowych w O. i C. w ramach grupy „M.”, uniewinniono go natomiast od zarzutu udziału w związku zbrojnym mającym na celu obalenie ówczesnego ustroju państwa – grupa „O.”.

W postanowieniu Sądu Wojewódzkiego w N. z dnia 2 lipca 1997 r., sygn. akt II Ko [...], którym oddalono wniosek J B. – syna X. (postanowienie to utrzymane zostało w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 września 1997 r., sygn. akt II AKz [...]), podkreślono, że X.Y. skazany został za typowo kryminalne przestępstwa i brak podstaw do uznania, że prowadził działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

We wniosku o wznowienie postępowania, wniesionym przez pełnomocnika A. B. – córki X. powołano się na ujawnienie nowych faktów i dowodów w postaci opracowania autorstwa Macieja Korkucia „Casus Jana Rokity i Stanisława Króla. Materiały archiwalne wytworzone przez UB i komunistyczne sądownictwo wobec realiów historycznych lat 1946-1947”, czasopismo „Sowiniec. Centrum dokumentacji czynu niepodległościowego”, czerwiec – grudzień 2010, nr 36 – 37, s. 64 – 76 oraz opinii Instytutu Pamięci Narodowej dotyczącej działalności Jana Rokity i Stanisława Króla w latach 1946-1947.

W konkluzji wniosku wniesiono o uchylenie wydanych w sprawie postanowień i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w N. do ponownego rozpoznania. W treści wniosku wskazano, że zarówno X.Y., jak i J.B. nie żyją. Po wniesieniu wniosku, w dniu 22 marca 2018 r. zmarła także wnioskodawczyni A.B.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

Dowody wskazane we wniosku obrońcy nie mogą uzasadniać wznowienia postępowania, gdyż wbrew stanowisku wyrażonemu we wniosku nie spełniają one wymogów określonych w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Jak trafnie wskazał prokurator w odpowiedzi na wniosek, orzecznictwo sądowe i literatura karnoprocesowa zgodnie przyjmują, że w obecnym brzmieniu przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. wznowienie z powodu pojawienia się nowych

faktów i dowodów, którego domaga się obrońca we wniosku, jest możliwe tylko w razie pojawienia się dowodów nieznanych sądowi, jak i stronie postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 25 października 2016 r., IV KO 56/16; D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, 2018; K. Dudka, H. Paluszkiwicz, D. Szumiło – Kulczycka, Kodeks postępowania karnego. Wybór orzecznictwa, 2015). Mają to być zatem dowody, które ujawniły się już po prawomocnym zakończeniu postępowania. Wskazane we wniosku opracowania, których treść jest właściwie tożsama, mają w tym znaczeniu walor nowości. Przepis art. 540 § 1 k.p.k. stanowi jednak jeszcze, że ujawnione nowe fakty lub dowody wskazywać mają na wysokie prawdopodobieństwo wydania błędnego orzeczenia w sprawie. Tymczasem z treści załączonych opracowań nie można wyprowadzić wniosku, że X.Y. zaangażowany był w prowadzenie działalności niepodległościowej, co prowadziłoby do uwzględnienia wniosku. Trzeba przy tym uznać, że nie oznacza to jednocześnie, że X.Y. działalności takiej nie prowadził, mogło tak rzecz jasna być, tyle tylko, że w postępowaniu sądowym trzeba to wykazać i to w sposób niewątpliwy. Nie można opierać się jedynie na przypuszczeniach lub ewentualnym prawdopodobieństwie.

Reasumując nadal nie wiemy jaki był rzeczywisty udział X.Y. w działaniach wymienionych w opracowaniach grup, czy był on członkiem którejś z nich, czy jedynie współdziałał w niektórych poczynaniach członków ugrupowania oraz czy i w jakiej formie prowadził działalność niepodległościową, o której mowa w ustawie.

Z powyższych względów, wobec ustalenia, że podane we wniosku fakty i dowody nie spełniają obu warunków określonych art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. brak było podstaw do uwzględnienia wniosku obrońcy o wznowienie postępowania. Na marginesie powyższych rozważań zaznaczyć trzeba, że Sąd Najwyższy uznał, iż śmierć wnioskodawczyni, w imieniu której złożony został wniosek nie stanowi przeszkody procesowej dla prowadzenia postępowania o wznowienie.

W tym stanie rzeczy wniosek został merytorycznie rozpoznany i orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.